

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. Od „Slovenskega planinskega društva v Ljubljani“ nam je došel nastopni poziv, na katerega opozarjamo slovensko učiteljstvo:

P. n.

Kakor je Vaši rodoljubni pozornosti znano, ustanovili so Ljubljanski domoljubi „Slovensko planinsko društvo“, katerega pravila so že potrjena in temu pismu priložena.

To vseslovensko društvo je rodila srčna želja, da bi Slovenci bolje spoznali naravno lepoto široke domovine in jo potem toliko iskreneje ljubili. Slovenski napisi pa naj kažejo pot v naše krasne gore in planine, slovenska beseda se blešči v ravnini in na planini!

Namen našemu društvu je očitno imeniten, in zato smo preverjeni, da odobravate blage namere njegove in da radi pripomorete, da se tudi častno zvrše. Usojamo si zatorej najljubneje Vas prositi, da bi blagovolili pristopiti k „Slovenskemu planinskemu društvu“ ter da bi tudi svoje častite prijatelje in znance prigovarjali k pristopu.

Z odličnim spoštovanjem
v imenu odbora

„Slovenskega planinskega društva v Ljubljani“.

Načelnik:

Tajnik:

Fr. Orožen.

Anton Mikuš.

Z Notranjskega. Slovensko planinsko društvo in slov. učiteljstvo. Pred nedavnim časom so ustanovili domoljubi v Ljubljani društvo, katero ima namen odkrivati skrivnosti naše lepe, a žal, ne še dosti znane domovine. Koliko naravne krasote ima ravno slovenska dežela, ve marsikateri domačin, a le malo tujcev. In ravno tujcem razkazovati te naravne krasote in jih seznanjevati z njimi, je namen društvu. Lepo, a težko nalogo je prevzelo društvo. Vsak Slovenec, kateremu bije le količkaj sree za narod slovenski, podpiral bo rad to prevažno društvo.

Društvo more pa le uspevati, ako ima dovolj vsestranske podpore, t. j. da ima dosti udov, ki podpirajo društvo gmotno in duševno.

In ravno slovensko učiteljstvo pripomore lahko — upamo tudi da bo, — da se društvo povzdigne do one stopinje, da bo vsak zaveden Slovenec s ponosom rekel: To društvo je pokazalo strmečemu svetu, da je slovenska dežela pravi biser sveta.

Kako da ravno slovensko učiteljstvo?

Slovensko učiteljstvo razkropljeno po vsi slovenski zemlji; njemu je pač znan najnatančneje kraj, kjer deluje. Znano mu je dotičnega kraja podnebje, rastlinstvo, ljudje in njih običaji; pozna vsa pota in imena, kako imenuje ljudstvo ta ali oni kraj. In te stvari lahko poroča učitelj v organ slovenskega planinskega društva — katerega bo gotovo dobilo prej ali slej, — ali pa odboru ter tako vzbudi zanimanje za svoj kraj. Marsikateri učitelj bode potem iz srca rad osebno razkazal vse krasote svojega kraja ter se tako vsaj nekaj trenutkov razveseljeval v družbi njemu dostojni.

Ali pa naj vsak učitelj pristopi kot ud k slovenskemu planinskemu društvu? Ne, tega ne moremo zahtevati pri skromni plači njegovi! To mu je prosto! Delujmo pa na to, da pristopi vsako okrajno učiteljsko društvo k slovenskemu planinskemu društvu. To se pa lahko zahteva in tudi doseže, le truda se ne strašimo. Pri okrajnem učiteljskem društvu se potem izvoli poročevalca ali predsednika, kateri ima skrb, da poroča glavnemu odboru važnejše stvari, da nasvetuje to ali ono, če napravi društvo izlet v dotični okraj.

Genjeni tovariši, na delo torej! Spominjajte se pesnikovih besedij:

Ne le, kar velela mi stan,

Kar more, to mož je storiti dožan.

Ivan Šega.

Društveni vestnik.

Iz našega društva. Dne 28. sušca je bila druga odborova seja. — Došlo je vabilo „Slov. planinskega društva“, da bi naše društvo kot član pristopilo. Ker društvo samo ne more član postati in je stvar za nas Slovence res pomembna, povabil bode „Tovariši“ svoje naročnike k pristopu. — Nasvetu, da naj se naše glasilo razširi, se sedaj iz raznih razlogov še ni moglo ustreči. — Zaradi „Učiteljskega doma“ se sklene vsa

slov. učiteljska društva na Kranjskem za njih mnenje vprašati. Ker po naših pravilih društvo samo ne more te zgradbe izvesti, moralo se bode v to svrhu ustanoviti posebno društvo „Učiteljski dom“, katero naj bi potem vse potrebno ukrenilo. — Poročilo g. knjižničarja se z odobravanjem vsprejme, ter se mu dovoli 10 gld. za vezanje knjig. Sestavlja se nov imenik knjig. Da se odboru mnogo dela prihrani, prosí se one gg.,

kateri imajo še kako knjigo izposojeno, da bi jo blagovoljili ali doposlali, ali pa le naznaniti.

Peti in letošnji zadnji društveni večer dne 5. t. m. je bil v kljub lepemu pomladanskemu času, v katerem se navadno ne shajamo radi v sobi, prav dobro obiskan. — G. Janko Likar povedal nam je v svojem humorističnem govoru „O človeku“ res mnogo zabavnega, za gđe. kolegije morebiti še predokritega, za kar se je pa pri njih tudi opravičil. Žel je občno pohvalo.

Gospodičina Praprotnik-ova in g. Josin sta poročala prav temeljito o zadnjih šolskih novostih iz strokovnih časnikov.

G. predsednik Andrej Žumer je pokazal najnovije stenske table iz zaloge Janskega o črkah pokončne pisave, katere so prav lepe in stanejo 1 gld. 60 kr.

Namesto društvenih večerov prirejali se bodo vsak mesec društveni izleti. Prvi bode 27. t. m. čez Šmarno Goro v Medvode.

Vabilo. Učiteljsko društvo za sežanski okraj bode zborovalo v Sežani dne 4. vel. travna t. l. ob 10. uri predpoludne v sežanski šoli z nastopnim vspešnim.

1. O trtorerji, predavanje.

G. referent postavil si je te točke: 1. Razumovanje trt; 2. O ameriški trti; 3. Načini požlahtnjevanja; 4. Požlahtnjevanje ameriških trt glede časa;

5. Kako dospemo najprej do požlahtnjenih trt; 6. Prednost cepljene trte; 7. O boleznih.

Končno bode stavil nasvet: I. Učiteljstvo tega okraja naj deluje, da si vsaka občina, kjer je šola, napravi trtnico, iz katere naj bi se podeljevale le cepljene trte kmetom, držé se pravila: „Bolje dati kmetu jedno cepljeno, kakor sto necepljenih trt!“ II. Prošiti slavni c. kr. okrajni šolski svet naj bi kupil vsaki šoli potrebno cepilno pripravo.

2. Učitelj - vzgojitelj, predavanje.

G. referent se bode naslanjal na naslednje točke:

1. Podlaga pravemu napredku in resnični nezavisnosti je dobra vzgoja; 2. Učitelj - vzgojitelj naj je „vzor moža“ v privatnem in socialnem življenji; 3. Da more vzgojitelj svojo težko nalogo dobro izvrševati, naj se ga tudi gnotno dobro podkrepí.

3. Poročilo tajnikovo o društvenem delovanji preteklega leta.

4. Poročilo blagajnikovo.

5. Volitev treh pregledovalcev računov.

6. Volitev delegatov za prihodnje zborovanje „Zveze“.

7. Volitev društvenega vodstva.

8. Nasveti.

K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

V Sežani, 11. mal. travna 1893.

Vestnik.

Osobne vesti. Voditelj c. kr. deželne vlade kranjske p. i. g. Viktor baron Hein je pri svojem potovanji v Novo Mesto obiskal tamošnje gimnazijo, deško in dekliško šolo in kmetijsko šolo na Grmu.

Stalno so umeščeni: g. Josip Kiki na jednorazrednici v Omeku, g. Rudolf Dolenc, učitelj na jednorazrednici v Poddragi, na jednorazrednici v Planini nad Vipavo; gđe. Ana Zevnik, začasna učiteljica na dvorazrednici v Čateži, na svojem mestu; gđe. Avgusta Kolnik, učiteljica na Blokah, na četrtem mestu na štirirazrednici v Radečah. — Gđe. F. Zebretovo, ki je zaradi bolehnosti na dopustu, namestuje gospa Fr. Stepišnek poroj. Sehetina.

Dijaške ustanove. C. kr. deželna vlada je razpisala nastopne dijaške ustanove do konec tega meseca: Prvo mesto Lorenca Lakerja ustanove 43 gld. 86 kr. za uboge dijake iz Ljubljane; Franciska Vidic-a ustanovo 80 gld. za uboge dijake iz Škofje Loke; tretje mesto Jurija Gollmayer-ja ustanove 108 gld. 40 kr. za uboge dijake z Gorenjskega; tretje in šesto mesto Jožefa Gorupa ustanove 250 gld.; Jakoba Grudna ustanove 47 gld. 88 kr.; prvo in tretje mesto Antona Jelouscheka viteza Fichtenauna ustanove 477 gld. za sorodne dijake; prvo in drugo mesto Matija Kodele ustanove 54 gld. 60 kr. za sorodnike iz Dupljan; Šimna Kosmača ustanova 85 gld.; prvo mesto Andreja Luscherja ustanove 28 gld. za dijake iz dekanije Kočevske; drugo mesto Janeza Müller-ja ustanove 80 gld.; tretje mesto Kristofa Plaukelja ustanove 31 gld. 30 kr. za di-

jake iz Kamnika; Jožefa Pretnar-ja ustanova 36 gld. 29 kr.; prvo mesto Antona Raab-a ustanove 116 gld. 60 kr. za dijake iz Ljubljane; drugo mesto Antona Raab-a ustanove 205 gld. za sorodne dijake; Maksa barona Scharlichija ustanovo 52 gld.; Andreja Scharbija ustanovo 30 gld. za sorodne dijake; Jožefa Škerla ustanovo 93 gld. 58 kr. za sorodne dijake; šesto, sedmo, jednajsto, dvanajsto, sedemnajsto, dvajseto, jeden in dvajseto, tri in dvajseto mesto J. Stampfla ustanove 50 gld.; I. mesto J. Stampfla ustanove 150 gld.; prvo mesto J. Stampfla ustanove 200 gld.; Neže Schittnig ustanovo 16 gld. 87¹/₂ kr.

Največje knjižnice na svetu. Največja knjižnica na svetu je narodna knjižnica v Parizu ki ima nad 2 milijona tiskanih knjig in 200.000 rokopisov. Za njo največja je angleškega muzeja v Londonu z 1¹/₂ milijona knjig, potem carska knjižnica v Petrogradu z 1 milijonom knjig. Kraljevska knjižnica v Monakovu ima 900.000 knjig, Berolinska 800.000, Drazdanska 500.000, Göttingenska 500.000 in Dunajska 400.000 knjig.

Mesta v vojaških zavodih. Za leto 1893/4. se bode sprejelo v vojaške zavode (vojaške realke, akademije) 275 gojencev; dve mesti sta kranjski ustanovi.

Šolske postave (A vedenje v šoli, B vedenje zunaj šole), velika nastenska pola, dobé se v Miličevi tiskarni nenapete 8 kr., po pošti 2 kr. več.

kateri imajo še kako knjigo izposojeno, da bi jo blagovoljili ali doposlali, ali pa le naznaniti.

Peti in letošnji zadnji društveni večer dne 5. t. m. je bil v kljub lepemu pomladanskemu času, v katerem se navadno ne shajamo radi v sobi, prav dobro obiskan. — G. Janko Likar povedal nam je v svojem humorističnem govoru „O človeku“ res mnogo zabavnega, za gđe. kolegije morebiti še predokritega, za kar se je pa pri njih tudi opravičil. Žel je občno pohvalo.

Gospodičina Praprotnik-ova in g. Josin sta poročala prav temeljito o zadnjih šolskih novostih iz strokovnih časnikov.

G. predsednik Andrej Žumer je pokazal najnovejšo stensko table iz zaloge Janskega o črkah pokončne pisave, katere so prav lepe in stanejo 1 gld. 60 kr.

Namesto društvenih večerov prirejali se bodo vsak mesec društveni izleti. Prvi bode 27. t. m. čez Šmarno Goro v Medvode.

Vabilo. Učiteljsko društvo za sežanski okraj bode zborovalo v Sežani dne 4. vel. travna t. l. ob 10. uri predpoludne v sežanski šoli z nastopnim vspešnim.

1. O trtorerji, predavanje.

G. referent postavil si je te točke: 1. Razumovanje trt; 2. O ameriški trti; 3. Načini požlahtnjevanja; 4. Požlahtnjevanje ameriških trt glede časa;

5. Kako dospemo najprej do požlahtnjenih trt; 6. Prednost cepljene trte; 7. O boleznih.

Končno bode stavil nasvet: I. Učiteljstvo tega okraja naj deluje, da si vsaka občina, kjer je šola, napravi trtnico, iz katere naj bi se podeljevale le cepljene trte kmetom, držé se pravila: „Bolje dati kmetu jedno cepljeno, kakor sto necepljenih trt!“ II. Prosiiti slavni c. kr. okrajni šolski svet naj bi kupil vsaki šoli potrebno cepilno pripravo.

2. Učitelj - vzgojitelj, predavanje.

G. referent se bode naslanjal na naslednje točke:

1. Podlaga pravemu napredku in resnični nezavisnosti je dobra vzgoja; 2. Učitelj - vzgojitelj naj je „vzor moža“ v privatnem in socialnem življenji; 3. Da more vzgojitelj svojo težko nalogo dobro izvrševati, naj se ga tudi gnotno dobro podkrepí.

3. Poročilo tajnikovo o društvenem delovanji preteklega leta.

4. Poročilo blagajnikovo.

5. Volitev treh pregledovalcev računov.

6. Volitev delegatov za prihodnje zborovanje „Zveze“.

7. Volitev društvenega vodstva.

8. Nasveti.

K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

V Sežani, 11. mal. travna 1893.

Vestnik.

Osobne vesti. Voditelj c. kr. deželne vlade kranjske p. i. g. Viktor baron Hein je pri svojem potovanji v Novo Mesto obiskal tamošnje gimnazijo, deško in dekliško šolo in kmetijsko šolo na Grmu.

Stalno so umeščeni: g. Josip Kiki na jednorazrednici v Omeku, g. Rudolf Dolenc, učitelj na jednorazrednici v Poddragi, na jednorazrednici v Planini nad Vipavo; gđe. Ana Zevnik, začasna učiteljica na dvorazrednici v Čateži, na svojem mestu; gđe. Avgusta Kolnik, učiteljica na Blokah, na četrtem mestu na štirirazrednici v Radečah. — Gđe. F. Zebretovo, ki je zaradi bolehnosti na dopustu, namestuje gospa Fr. Stepišnek poroj. Sehetina.

Dijaške ustanove. C. kr. deželna vlada je razpisala nastopne dijaške ustanove do konec tega meseca: Prvo mesto Lorenca Lakerja ustanove 43 gld. 86 kr. za uboge dijake iz Ljubljane; Franciska Vidic-a ustanovo 80 gld. za uboge dijake iz Škofje Loke; tretje mesto Jurija Gollmayer-ja ustanove 108 gld. 40 kr. za uboge dijake z Gorenjskega; tretje in šesto mesto Jožefa Gorupa ustanove 250 gld.; Jakoba Grudna ustanove 47 gld. 88 kr.; prvo in tretje mesto Antona Jelouscheka viteza Fichtenauna ustanove 477 gld. za sorodne dijake; prvo in drugo mesto Matija Kodele ustanove 54 gld. 60 kr. za sorodnike iz Dupljan; Šimna Kosmača ustanova 85 gld.; prvo mesto Andreja Luscherja ustanove 28 gld. za dijake iz dekanije Kočevske; drugo mesto Janeza Müller-ja ustanove 80 gld.; tretje mesto Kristofa Plaukelja ustanove 31 gld. 30 kr. za di-

jake iz Kamnika; Jožefa Pretnar-ja ustanova 36 gld. 29 kr.; prvo mesto Antona Raab-a ustanove 116 gld. 60 kr. za dijake iz Ljubljane; drugo mesto Antona Raab-a ustanove 205 gld. za sorodne dijake; Maksa barona Scharlichija ustanovo 52 gld.; Andreja Scharbija ustanovo 30 gld. za sorodne dijake; Jožefa Skerla ustanovo 93 gld. 58 kr. za sorodne dijake; šesto, sedmo, jednajsto, dvanajsto, sedemnajsto, dvajseto, jeden in dvajseto, tri in dvajseto mesto J. Stampfla ustanove 50 gld.; I. mesto J. Stampfla ustanove 150 gld.; prvo mesto J. Stampfla ustanove 200 gld.; Neže Schittnig ustanovo 16 gld. 87¹/₂ kr.

Največje knjižnice na svetu. Največja knjižnica na svetu je narodna knjižnica v Parizu ki ima nad 2 milijona tiskanih knjig in 200.000 rokopisov. Za njo največja je angleškega muzeja v Londonu z 1¹/₂ milijona knjig, potem carska knjižnica v Petrogradu z 1 milijonom knjig. Kraljevska knjižnica v Monakovu ima 900.000 knjig, Berolinska 800.000, Drazdanska 500.000, Göttingenska 500.000 in Dunajska 400.000 knjig.

Mesta v vojaških zavodih. Za leto 1893/4. se bode sprejelo v vojaške zavode (vojaške realke, akademije) 275 gojencev; dve mesti sta kranjski ustanovi.

Šolske postave (A vedenje v šoli, B vedenje zunaj šole), velika nastenska pola, dobé se v Miličevi tiskarni nenapete 8 kr., po pošti 2 kr. več.

Odobrene knjige. Senekovičevi „Osnovni nauki iz fizike in kemije“ za meščanske šole in Hubadov „Prirodopis“ za meščanske šole, kateri knjigi sta za meščanske šole že odobreni, smejo se po ministerskem dovoljenji od šolskega leta 1893/4. rabiti v 6. razredu mestne dekliške šole s slovenskim učnim jezikom pri sv. Jakobu in v 6. razredu vnanje uršulinske šole v Ljubljani.

Zahvala. Visoki c. kr. deželni šolski svet je na prošnjo podpisanega kraj. šolskega sveta in po blagovoljnem priporočilu slavnega c. kr. okrajnega šolskega sveta v Kranji podelil tukajšnji šoli lepo karto Kranj-

ske, za kar se obema c. kr. oblastvoma tem potom najtopleje zahvaljuje.

Krajni šolski svet na Trsteniku,
dné 19. svečana 1893.

Ant. Perne,
predsednik

Mihael Debelak,
učitelj.

Zahvala. Slavno društvo „Narodna šola“ je podpisnemu šolskemu vodstvu za malo vsoto poslalo vsakovrstnega šolskega blaga za uboge učence. V imeni teh se najtopleje zahvaljuje šolsko vodstvo v Tunjicah.
Ivan Ferlan, šolski voditelj.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

ad št. 347

ok. šol. sv. Na trirazredni ljudski šoli v Veliki Dolini je popolniti drugo učno mesto z letno plačo 450 gld.

Prošnje za to službo naj se predpisanim pōtem semkaj vlagajo do dné 16. vel. travna 1893.

C. kr. okrajni šolski svet v Krškem,
dné 8. vel. travna 1893.

Št. 625

ok. šol. sv. Na trirazredni ljudski šoli v Št. Rupertu je takoj začasno oddati učiteljsko službo za novo ustanovljeni paralelni razred.

Prošnje za to službo je postavnim pōtem semkaj vlagati do 1. vel. travna t. l.

C. kr. okrajni šolski svet v Krškem,
dné 8. mal. travna 1893.

Št. 258

ok. š. sr. Na dvorazredni ljudski šoli na Blokah je stalno ali začasno popolniti drugo učno mesto z dohodki četrtega plačilnega razreda.

Pravilno opremljene prošnje je poslati tukajšnjemu uradu do dné 6. vel. travna 1893.

C. kr. okrajni šolski svet v Logatci,
dné 8. mal. travna 1893.

Na c. kr. moškem učiteljski v Ljubljani, s katerim je združeno tudi žensko učiteljske, razpisana je služba ravnatelja s sistemiziranimi dohodki.

Prošnje je vlagati do konca meseca mal. travna na c. kr. deželni šolski svet v Ljubljani.

Listnica uredništva.

Poprava. V 35. odgovoru v zadnji številki je v predzadnjem odstavku tiskovna pomota, ki moti pomen. Namestu „Tega“ se ima brati „Trga ni na

drugih podobah, kakor v nazornem nauku od Tempškega“. — g. L. St. v K.: Poslana tvarina je že stavljena, a v to številko je ni bilo več moč spraviti, to-rej v prihodnji številki.

Higijenične šolske klopi,

patent WEIXL

so šolam brez dvorane za telovadbo neobhodno potrebne in stanejo:

1 komad	2-sedežna	šolska klop	nebarvana	6 gld. — kr.
1	2-	„	barvana	6 „ 50 „
1	3-	„	nebarvana	6 „ 90 „
1	3-	„	barvana	7 „ 50 „
1	4-	„	nebarvana	7 „ 80 „
1	4-	„	barvana	8 „ 50 „

— Ako se naroči mnogo klopij, dobé se ceneje. —

Naročila naj se blagovoljno pošiljajo IVAN-u WEIXL-u, nadučitelju v Kamnici, pošta Maribor (Štajersko).

«Učiteljski Tovariš» izhaja na celi poli velike osmerke 1. in 16. dan vsakega meseca; ako je pa na ta dan nedelja ali praznik, izide dan poprej ali pa dan pozneje. — List stoji za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. Udje «Slovenskega učiteljskega društva» prejema list za 2 gld. na leto, za 1 gld. na pol leta.

Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati uredništvu v Ljubljano, Komenskega ulice št. 9; naročnino pa prejema gospod Fr. Kokalj v Ljubljani na Bregu št. 16.

Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko.

Lastnik: Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani. — Tisek R. Miličeve tiskarne v Ljubljani.